

Høvåg Museums- og Historielag

Årsberetning for året 2023 – 66. driftsår

Styret har i 2023 bestått av:

Leder Halvard Vesterhus, nestleder Odd Aksel Bergstad, sekretær Berit Haavik Nilsen og kasserer Jarle Habostad Knutsen. Styremedlem: Svein Johnny Nyhuus,

Varamedlemmer: Ingjerd Modal og Eldbjørg Kjøstvedt

Valgkomitéen har bestått av: Audun Kjøstvedt og Lars Petter Østeby

Revisor: Øystein Nilssen

Vi har avholdt 6 styremøter og behandlet 77 saker.

Lagets medlemsstatus pr. 31.12.2023

173 enkeltmedlemmer (kr. 200), 77 felles/familiemedlemmer (kr. 300) og 1 livsvarig medlem. Totalt 250 medlemskap, antall betalende medlemmer 327. Livsvarige medlemmer 1. Sum medlemmer 328.

Laget er registrert i Brønnøysundregisteret med org. nr. 991 978 070.

Laget er registrert med Grasrotandel i Norsk tipping.

Regnskap - økonomi

Regnskapet er felles for hele lagets drift.

Lagets regnskap viser et lite underskudd på kr 11 176,-. Salget av ny bok om Høvåg kirke har innbrakt hele kr. 102 795,- og div tilskudd til boka på kr. 85 000,- bidrar sterkt til et godt resultat. Utgifter til trykking av boka mm kom på kr. 250 627,-.

Regnskapet viser at laget har en samlet egenkapital på kr. 569 220, mot kr. 580 396,- i fjor. Etter styrets mening har laget en solid likviditet som sikrer videre drift.

Representasjon:

Lars Petter Østeby er styremedlem i Agder Historielag. Erik Adler Hellenes er historielagets representant i bygdebokarbeidet for Vestre Moland og Lillesands historie.

Vi møtte med delegatene Odd Aksel Bergstad og Berit Haavik Nilsen på Agder Historielags årsmøte på Eikerapen 13. mai. 2023. I tillegg deltok Lis Vesterhus og Randi Askeland Bergstad, Inger Johanne Østeby. Lars Petter Østeby var delegat som styremedlem i Agder Historielag.

Kontakt og samarbeid med andre institusjoner og lag:

Vi har hatt god kontakt med Randesund historielag, Tveit historielag, Fjære historielag og Vestre Moland- og Lillesand historielag.

Medlemskap i andre lag:

Laget er medlem i Aust-Agder Museums- og Arkivlag, Agder Museumslag, Landslaget for lokalhistorie og Agder Historielag.

Historielaget 2023

Lørdagskafé 18. februar Herredshuset

Post i Høvåg – om vår lokale posthistorie, godt forberedt og presentert av Erik Adler Hellenes. En grundig og fin presentasjon som engasjerte folk. Astrid Isefjær bidro med historier fra sitt arbeid i posten og stilte opp i sin gamle postuniform.

Årsmøte 23. mars Herredshuset

Et normalt årsmøte med full storsal. Lokalhistoriker Øystein Nilssen fortalte levende om Høvågs rutebåthistorie med et godt utgangspunkt fra sin oppvekst i Ulvøysund, med daglig anløp av Øya.

Tur til Røynevarden med 9. klasse fra Høvåg skole 19. april

Fra Historielaget deltok Lars Petter Østeby og Halvard Vesterhus. Turen startet ved minnestøtta og gikk deretter til Røynevarden og Speiderplassen, med utsikt til stedet der troppetransportskipet Rio de Janeiro ble torpedert 8. april 1940. Historielaget bidro med ressurspersoner til Høvåguka for 6. klasse på Høvåg skole.

Vårtur søn 30. april til Skottevigområdet og Skauen tidligere pensjonat

Ca. 90 deltakere vandret på gamle veier via Bagerviga, Kviviga, gamle Kvivigvei, gamle Skottevigvei og Christofer Aarsnes sitt hus, videre til Skottevig brygge med flott avslutning på Skauen. Her hadde Bergstadfamilien rigget fint til i hagen, med ei flott utstilling fra pensjonattida.

Odd Aksel ledet turen og formidlet lokalhistorie ved hjelp av Henrik Kvivik, Svein Hansen og Hanne Bergstad.

Arkeologikveld i Rauvigheia 5. juni

Våren 2023 foretok Kulturhistorisk museum i Oslo utgraving av en steinalderboplass i det planlagte byggefeltet mellom Eidjord og Vålane, under Opseng. Utgravingsleder, arkeolog Jo-Simon Stokke, presenterte utgravingene, arbeidsmetoder og funn for et stort publikum. Stokke hadde også hatt besøk av klasser fra Høvåg skole, og lovet å komme tilbake til historielaget når resultatene foreligger ferdig bearbeidet i 2024.

Utstillingsåpning på Høvåg museum på Vesterhus

Sommeråpning lør 25. juni, med åpning av utstillingen «Oldemors kjøkken – sånn va det før» og presentasjon av Berit Eide Johnsens nye bok «Lillesands historie 1850-1920». Ingjerd Modal kåserte over utstillingstemaet, og Berit E Johnsen fortalte fra både Lillesands og Høvågs historie og hadde stand med salg av boka. Ca. 70 deltakere koste seg med munker, lapper og kaffe fra matteltet, og tok turen innom museet og den flotte utstillinga, laget av museumsgruppa ved Eldbjørg Kjølstedt, Lis Vesterhus, Wigdis Haga og Ingfrid Hamre. Museumsgruppa holder det fint i museet og pyntet hver helg gjennom sommeren med friske blomster i værelsene i første etasje. Museumsguider var Bo Jakobsen Skjelbred og Hedvig Høiseth Hannaas. En ekstra takk til Vibeke Vesterhus for godt samarbeid denne dagen.

Skolehuset i Gamle Hellesund

Sommerfesten ble arrangert lør 15. juli og nok en gang underholdt Dag Ellefsen og Finn Bendixen, i år med gjesteartist Rita Flottorp fra Evje, men med slektsbånd til Hellesund. Kirkebokforfatter Terje Skjerdal stilte velvillig opp og fortalte «Fra Høvåg kjerkes historie». I skolestua hadde Eldbjørg rigget til ei interessant utstilling med tittel «Lesebokas utvikling». Basaren ble vellykket, godt forberedt og ledet av Berit og Jarle, Audun solgte bøker, matteltet var populært og Halvard og Odd Aksel sto for båtskyss fra Kjerkebrygga.

Kulturminnedag søn 17. sept. på Kornbrekkesaga, på Glastad

Anders Bjørnholmen og Johnny Nyhuus inviterte til besøk, omvisning og prøvekjøring av museumslagets vandrevne sag like ved Røynåsveien, litt ovenfor Glastad.

Anders Bjørnholmen har god kjennskap til sagas historie og formidlet denne til de ca. 100 fremmøte.

Etter en hyggelig kaffepause ble så vannet sluppet på skovlhjulet og lyden av sagblad i stokken sang i dalen. Litt problemer med lekkasje i stemmen og litt slakk balatareim til tross, kulturminnedagen ble svært vellykket og bidro til økt interesse for dette spesielle kulturminnet. Siste sagdag her var i 1994.

Lørdagskafé om eldre talemål i Høvåg på Herredshuset, 21. okt. avlyst-utsatt

Høststormen Hans rammet Høvåg på brutalt vis, med rotvelter over linjer og veier, brudd på strømforsyning og nettverk og vedfyring på Høvågheimen. Herredshuset var uten strøm og vi ble tvunget til å avlyse-utsette lørdagskaféen.

Høstmøte på Herredshuset 2. nov.

Møtet ble viet Høvåg kirkes historie, presentert av Terje Skjerdal, redaktør og hovedforfatter av lagets nye bok «Høvåg kirkes historie - de første 800 årene». Det store publikumet satte stor pris på en veldig fin og interessant presentasjon og fikk med seg tips om at dette var årets julegave. Boka ankom for øvrig Herredshuset fra trykkeriet dagen etter, fredag 3. nov.

Kirkejubiléet 15. november 2023 i Høvåg kirke.

I samarbeid med menighetsrådet gjennomførte historielaget et minneverdig arrangement i kirka. Det var to formål: 1) å markere at det var eksakt 300 år siden allmuen i Høvåg sogn kjøpte kirka og atskillig kirkegods fra kongen, og 2) å feire og lansere den nye boka om Høvåg kirkes historie gjennom 800 år.

Julemarked på Herredshuset lør 25. – søn 26. nov

Historielaget var på plass med salg av publikasjoner, og i år med hovedvekt på salg av den nye kirkeboka. Julemarkedet er et hyggelig samlingssted og treffpunkt, med mye folk innom.

Kirkehistorisk gruppe

Historielagets kirkehistoriske gruppe kunne på høsten avslutte arbeidet fram mot utgivelsen av ny kirkebok Terje Skjerdal er redaktør og boka hovedforfatter. Terje Skjerdal, med gode hjelpere, har nedlagt en formidabel innsats med innsamling av stoff om kirkas historie. Gruppen har bestått av Ingjerd Modal, Berit Haavik Nilsen, Håkon Lilleholt og Halvard Vesterhus.

Utgivelsen av boka «Høvåg kirke - de første 800 årene»

Årets store begivenhet i historielaget var utgivelsen av den nye boka om Høvåg kirke, med Terje Skjerdal som hovedforfatter og redaktør. Vi valgte Skald forlag til produksjonen og fikk ei stasbok, med ekstra fin design og layout, med flott omslag, kvalitetspapir og rikholdig illustrert. Medforfattere Barbro Raen Thomassen og Kathrine T. Skjerdal. Fotobidrag fra Trygve Emil Tønnessen og Arne Lunde. Med tilskudd fra Agder fylkeskommune, Lillesands Sparebank, Lillesand kommune, Høvåg menighetsråd og SG Armaturen og svært godt boksalg i nov – des så vil boka være fullfinansiert med videre salg i løpet av et par år.

Høvåg herredshus – Historielagets oppgaver og bruk av huset

Vi har bidradd med dugnad på huset, og vi deltok i salg av julekalenderen. Vi leier nå det lille

hjørnerommet mot veien til boklager med mer, og har i tillegg lager i våre to stålskap i 2. etg. Vi leier også de to bankhvelvene til arkiv-lager.

Innsamling av muntlig historie i bygda

Eldbjørg Kjøstvedt og Berit H Nilsen har fortsatt arbeidet med å intervjuere eldre folk i bygda. Dette arbeidet vil pågå over flere år, og laget håper på fortsatt stor imøtekommenhet i dette arbeidet.

Dokumentasjon og registrering av gamle fortøyningsfester

Odd Aksel Bergstad, Asbjørn Modal, og Øystein Nilssen har fortsatt dokumentasjonsarbeidet og registrering i www.kulturminnesøk.no. Den 12. april avholdt gruppa et møte med repr. fra kystverksmusea på Lindesnes.

Ny logo for Høvåg Museums- og Historielag

Styret har valgt ei tegning av Høvåg museum på Vesterhus, laget av Lis Vesterhus, som logosymbol for Høvåg Museums- og Historielag. Endelig utforming av logo ble utført av Lars Gunnar Bergstad.

Ny hjemmeside www.hovaghistorielag.no

I 2023 fikk vi på plass ei ny og flott hjemmeside, utformet av Lars Gunnar Bergstad og fylt med innhold av Odd Aksel Bergstad. De eldre småskriftene er gjort tilgjengelig elektronisk for nedlasting, og det er samlet inn og lagt ut en rekke småhistorier under overskriften «Smått om gammelt».

Synlighet - kommunikasjon. Facebook grupper/sider - hjemmeside - epost. Annonsering.

Laget administrerer og driver følgende grupper/sider på Facebook:

Høvåg Museums- og Historielag, Gamle Høvågbilder / Høvåg - historie og bilder og Stedsnavn i Høvåg.

Vi har også i 2023 begrenset annonseringen i aviser, erfaringen er at vi når godt ut via e-post og Facebook pluss plakater på Matkroken Indre Årsnes.

Museumsdriften 2023

Høvåg bygdemuseum på Vesterhus

Besøkstallet var 232 i 2023. Arbeidsgruppa ved Eldbjørg, Lis, Wigdis og Ingfrid legger ned et stort arbeid med registrering av gjenstander, og ellers i museet. Vi har et godt samarbeid med nabo Vibeke Vesterhus. Bjørn Erik Modalen og Johnny Nyhuus har overhålt vinduer i stua mot sør. Vi hadde dugnad 13. juni før styremøte hos Ingjerd. Utearealet blir gjennom sesongen slått av Halvard, kantklipping av Kenneth Winge Breisnes.

I juni besøkte 3. og 5. klasse fra Høvåg skole museet og fikk omvisning ved medlemmene i museumsgruppa. Styret tok imot besøk av fam. Thompson med slektsrøtter fra Opseng, og mottok en donasjon til laget.

Kornbrekke sag

Bygningen har hatt vanlig ettersyn / vedlikehold ved bygningsansvarlig Johnny Nyhuus som også rydder veien inn til saga. Vi hadde dugnadsdag i forkant av kulturminnedagen, med vegetasjonsrydding, rensing av vannrenna mm. Anders Bjørnholmen og Johnny Nyhuus la

ned mye arbeid for å få saga på sveg til kulturminnedagen. Dag Ødegård hjalp til med tetting av lekkasje i stemmen.

Isefjær mølle

Halvard, Kenneth W Breisnes og Anders Isefjær sørget for rydding rundt mølla 4. sept.. Vannstanden på stokkegulvet under mølla er tidvis litt lav, det må ordnes mer vannsig inn fra bekken. Vi lyktes heller ikke i 2023 å få avsluttet arbeidet med tilpasning av funksjoner med Asbjørn Moen fra firma Bøylestad Moen.

Gamle Hellesund skolemuseum

Skolehuset fra 1876 er både skolemuseum og kretshus for Gamle Hellesund. På forsommeren blir skolestua reingjort og gjort klar for sesongen, og utearealene stelt i stand. Lemmer settes foran vinduer mot øst og sør. Dugnadsgjeng her er Arild, Berit og Torfinn Nilsen som også sørget for vinduslemmer i vinterhalvåret.

Potetkjelleren på Hæstad

Laget disponerer en eldre potetkjeller på kommunens eiendom, gnr. 75, bnr. 105, på Hæstad. Potetkjelleren hørte opprinnelig til Irene Natvigs gård, gnr. 75, bnr. 11. Ansvarlig er Audun Kjøstvedt. Det ble utført rydding etter rotvelt mm. ved Audun, Kenneth og Halvard.

Dugnad, vedlikehold av bygg

I dugnadsarbeidet deltar Johnny Nyhuus, Lars Petter og Inger Johanne Østeby, Arild og Berit H. Nilsen, Torfinn Nilsen, Kenneth Winge Breisnes, Bjørn Erik Modalen, Anders og Signe Bjørnholmen, Audun Kjøstvedt, Anstein Thomassen, Per Gunnar Østvold, Halvard Vesterhus og Lis Vesterhus. Flere andre bidrar også når det inviteres til dugnad.

Arbeidsgruppe for bygdemuseet på Vesterhus og Gamle Hellesund skole

Består av Lis Vesterhus, Ingfrid Hamre, Eldbjørg Kjøstvedt og Wigdis Haga. Wigdis, Ingfrid, Eldbjørg deltok på oppfølgingskurs 18. april i Lyngdal i Filemaker – registreringsprogrammet for museumsgjenstander som benyttes.

Ellers er det mange som står på for å ta vare på bygdas kulturminner og historie. Historielaget takker alle som støtter opp om vårt arbeid på forskjellig vis.

Vi takker også alle som møter opp på arrangementene. Det er inspirerende for oss arrangører å få en slik positiv respons på arbeidet vårt.

Høvåg februar 2024

Styret i Høvåg Museums- og Historielag

Halvard Vesterhus (leder)	Odd Aksel Bergstad (nestleder)	Jarle H. Knutsen(kasserer)
(sign)	(sign)	(sign)

Berit Haavik Nilsen (sekretær)
(sign)

Svein Johnny Nyhuus
(sign)

Eldbjørg Kjøstvedt
(varamedlem)

Ingjerd Modal
(varamedlem)